

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรม ความสนใจ และความต้องการในการเปิดรับสื่อของ
คนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานครนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อ
เฉพาะกิจของคนตาบอด รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทด้วย ซึ่ง
สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของคนตาบอด

ตาราง : เปรียบเทียบการเปิดรับสื่อมวลชนกับสื่อเฉพาะกิจ

สื่อมวลชน	จำนวน (คน)	สื่อเฉพาะกิจ	จำนวน (คน)
วิทยุ	59	หนังสือเทป	32
โทรทัศน์	54	มิตรสนิท	29
เทปทั่วไป	44	หนังสือเบรลล์	14
วิดีโอ	20	รายการวิทยุ	7
คอมพิวเตอร์, อินเทอร์เน็ต	15,8	วารสารเสียง	6
ภาพยนตร์	10	สื่อสัมผัสภาพ	3
เคเบิลทีวี	7		

ตาราง : จากตารางข้างต้นสามารถคิดเป็นร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คนได้ดังนี้

สื่อมวลชน	ร้อยละ	สื่อเฉพาะกิจ	ร้อยละ
วิทยุ	98.33	หนังสือเทป	53.33
โทรทัศน์	90.00	นิตยสารมิตรสนิท	48.33
เทปทั่วไป	73.33	หนังสือเบรลล์	23.33
วิดีโอ	33.33	รายการวิทยุ	11.66
คอมพิวเตอร์, อินเทอร์เน็ต	25.00, 13.33	วารสารแถบเสียง	10.00
ภาพยนตร์	16.66	นิตยสารสื่อสัมผัส	5.00
เคเบิลทีวี	11.66	ภาพ	

จากตารางข้างต้น สามารถจำแนกพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อของคนตาบอด ออกตามระดับการเปิดรับสื่อแต่ละประเภทได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. สื่อที่มีการเปิดรับในระดับสูง
จำนวน 41-60 คน หรือร้อยละ 66.67-100 ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และเทปทั่วไป
2. สื่อที่มีการเปิดรับในระดับปานกลาง
จำนวน 21-40 คน หรือร้อยละ 33.34-66.66 ได้แก่ หนังสือเทป และนิตยสารมิตรสนิท
3. สื่อที่มีการเปิดรับในระดับต่ำ
จำนวน 1-20 คน หรือร้อยละ 0-33.33 ได้แก่ วิดีโอ หนังสือเบรลล์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ รายการวิทยุคนตาบอด เคเบิลทีวี วารสารแถบเสียง และนิตยสารสื่อสัมผัสภาพ

สรุปผลพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของคนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานครได้ว่า มีการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูงสุด ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และเทปทั่วไป ตามลำดับ และมีการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจในระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือเทป และนิตยสารมิตรสนิท ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าระหว่างสื่อมวลชนที่ไม่ได้มีการผลิตมาเพื่อคนตาบอดโดยเฉพาะกับสื่อเฉพาะกิจที่ผลิตขึ้นเพื่อคนตาบอดโดยเฉพาะนั้น คนตาบอดกลับมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประเภทสื่อมวลชนมากกว่า ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากปริมาณและความหลากหลายน่าสนใจของสื่อเฉพาะกิจนั้นมีน้อยกว่าสื่อมวลชนอย่างมากนั่นเอง

2. ความสนใจในการเปิดรับสื่อของคนตาบอด

ประเภทสื่อมวลชน เรียงตามลำดับความสนใจในการเปิดรับดังนี้

สื่อวิทยุ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการเปิดรับประเภทรายการวิทยุเรียงตามลำดับดังนี้ รายการข่าว รายการสาระความรู้ และรายการบันเทิง โดยในรายการแต่ละประเภทนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรายละเอียดดังนี้ รายการข่าว กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับข่าวที่กำลังอยู่ในความสนใจมากที่สุด รายการสาระความรู้ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับสารคดีความรู้ทั่วไปมากที่สุด และรายการบันเทิง กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับรายการเพลงประเภทเพลงไทยสากลมากที่สุด

สื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการเปิดรับประเภทรายการโทรทัศน์เรียงตามลำดับดังนี้ รายการข่าว รายการสาระความรู้ และรายการบันเทิง โดยในรายการแต่ละประเภทนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในรายละเอียดดังนี้ รายการข่าว กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับข่าวการเมืองมากที่สุด รายการสาระความรู้ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับสารคดีความรู้ทั่วไปมากที่สุด และรายการบันเทิง กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับรายการละครมากที่สุด

สื่อเทปทั่วไป กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในการเปิดรับสื่อเทปทั่วไปประเภทเทปเพลงสูงสุด รองลงมาคือเทปธรรมะ โดยประเภทของเทปเพลงที่กลุ่มตัวอย่างสนใจฟังมากที่สุดคือเพลงไทยสากล

สื่อวิดีโอ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับสื่อวิดีโอประเภท ภาพยนตร์สูงสุด รองลงมาคือวิดีโอสารคดี และการ์ตูน ในสัดส่วนพอๆกัน โดยวิดีโอภาพยนตร์ที่กลุ่มตัวอย่างสนใจรับชมมากที่สุดคือภาพยนตร์ฝรั่ง

สื่อภาพยนตร์ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อประเภทภาพยนตร์มีความสนใจเปิดรับภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์จีน ตามลำดับ

สื่ออินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูลนำมาใช้ในอาชีพการงานของตนเป็นหลัก โดยเข้าไปหาข้อมูลในเวปไซต์ที่เกี่ยวข้อง และใช้ E-Mail เพื่อติดต่อสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องเช่นกัน

สื่อเคเบิลทีวี กลุ่มตัวอย่างเพศชายจะให้ความสนใจเปิดรับสื่อเคเบิลเพื่อชมรายการถ่ายทอดกีฬามากที่สุด ส่วนรายการอื่นๆจะมีสัดส่วนการชมไม่แตกต่างกันนัก ทั้งรายการสารคดี เพลง การ์ตูน ข่าว และภาพยนตร์

จากลักษณะความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ดังข้างต้น จะสรุปได้ว่าคนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานครมีความสนใจในการเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาประเภทข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือ เนื้อหาประเภทความรู้และบันเทิงในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในประเภทสื่อมวลชนที่คนตาบอดเปิดรับมากที่สุด อันได้แก่ วิทยุ และโทรทัศน์นั้น ในสายตาของคนทั่วไป สื่อทั้งสองประเภทนี้เป็นสื่อบันเทิง กล่าวคือเปิดรับเพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจเป็นหลัก และรายการที่ผลิตออกมาส่วนใหญ่ก็เน้นความบันเทิง

เป็นหลักเช่นกัน แต่สำหรับคนตาบอดกลับมีความสนใจในการเปิดรับสื่อทั้งสองประเภทนี้เพื่อสาระ คือ ข่าวสารและความรู้เป็นหลัก

ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจาก แหล่งที่คนตาบอดจะได้รับข่าวสาร ความรู้ นั้นมีน้อยกว่าคนทั่วไป เพราะคนทั่วไปสามารถเปิดรับข่าวสารและความรู้ จากสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นแหล่งข่าวสาร และความรู้ที่สำคัญ รวมทั้งจากสิ่งต่างๆที่ได้พบเห็นอยู่รอบตัวตลอดเวลา ซึ่งสำหรับคนตาบอดแล้วจะขาดการรับรู้ข่าวสารและความรู้จากแหล่งสำคัญทั้งสองไป จึงจำเป็นต้องแสวงหาข่าวสาร ความรู้เพิ่มขึ้นกว่าคนทั่วไป โดยต้องหันมาเปิดรับจากสื่อที่ตนสามารถรับได้ นั่นก็คือ สื่อประเภทเสียงทั้งหลาย ซึ่งมีแหล่งข่าวสาร ความรู้ที่สำคัญแหล่งใหญ่ คือ วิทยุและโทรทัศน์นั่นเอง คนตาบอดจึงมีการเปิดรับสื่อทั้งสองประเภทโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้รับข่าวสาร ความรู้ ซึ่งตนเองขาดอยู่ มากกว่าที่จะมุ่งเพื่อให้ได้รับความบันเทิงซึ่งมีความสำคัญหรือความจำเป็นรองลงมา

ประเภทสื่อเฉพาะกิจ เรียงตามลำดับความสนใจในการเปิดรับดังนี้

หนังสือเทป กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับหนังสือเทปประเภทบันเทิงสูงสุด โดยเปิดรับหนังสือเทปประเภทนวนิยายมากที่สุด

นิตยสารมิตรสนิท กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเปิดรับคอลัมน์ที่มีเนื้อหาประเภทสารคดีเกร็ดความรู้รอบตัวทั่วไปสูงสุด

หนังสือเบรลล์ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเปิดรับสื่อหนังสือเบรลล์ประเภทตำราเรียนมากที่สุด

รายการวิทยุคนตาบอด กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเนื้อหาหลักของรายการคือ ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในแวดวงคนตาบอด องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด ความช่วยเหลือ สิทธิ และโอกาสของคนพิการตาบอด และข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาตนเอง

วารสารแถบเสียง กลุ่มตัวอย่างสตรีที่เปิดรับวารสารแถบเสียงให้ความสนใจในเนื้อหาที่เป็นสาระเกร็ดความรู้ต่างๆมากที่สุด

นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับนิตยสารนี้มีความสนใจในเนื้อหาทางด้านวิชาการ และเกร็ดความรู้ต่างๆมากที่สุด

จากลักษณะความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจประเภทต่าง ๆ ดังข้างต้น จะสรุปได้ว่าคนตาบอดในเขตกรุงเทพมหานครมีความสนใจในการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจที่มีเนื้อหาประเภทบันเทิงและความรู้ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน รองลงมาคือ เนื้อหาประเภทข่าวสาร

3. ความต้องการในการเปิดรับสื่อของคนตาบอด

สื่อมวลชน

1. ต้องการให้สื่อมวลชนผลิตสารหรือให้บริการโดยคำนึงถึงการเข้าถึงของผู้รับที่เป็นคนตาบอดด้วย อาทิ ต้องการให้มีการพูดตัวหนังสือที่ขึ้นบนจอในรายการโทรทัศน์ ความต้องการให้รายการโทรทัศน์มีการบรรยายที่ละเอียดขึ้น การให้บริการระบบ Access เพื่อการใช้งานคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ การจัดทำเว็บไซต์บนสื่ออินเทอร์เน็ตให้มีข้อความบรรยายไต๋ไอคอนและกราฟฟิกต่าง ๆ
2. ต้องการให้สื่อมวลชนให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ แก่คนตาบอดเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาตนเอง อาทิ ต้องการสถานีวิทยุที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ต้องการสถานีวิทยุที่มีรายการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ต้องการให้มีการอัดสำเนารายการวิทยุและโทรทัศน์ที่ดี ๆ มอบให้แก่ห้องสมุดเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป ต้องการมีรายการประจำเกี่ยวกับคนตาบอด ต้องการให้มีการผลิตเทปประเภทที่เป็นสาระความรู้ออกวางจำหน่ายเช่นเดียวกับเทปทั่วไป ต้องการให้สื่อเคเบิลมีการนำรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคนตาบอดในต่างประเทศเข้ามานำเสนอเพิ่มขึ้น
3. ต้องการให้สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับคนตาบอดเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนตาบอดในสังคม อันจะนำไปสู่ความช่วยเหลือและการอยู่ร่วมกันด้วยดีระหว่างคนตาบอดและคนทั่วไป อาทิ ต้องการให้มีสปอตตรวจรหัสหรือสารคดีสั้นพิเศษออกอากาศเป็นประจำ ต้องการให้มีรายการพิเศษเกี่ยวกับคนตาบอดออกอากาศเป็นครั้งคราว ต้องการให้มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับคนตาบอดในรายการวิทยุและโทรทัศน์ทั่วไปมากขึ้นและได้มีส่วนร่วมในรายการต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนทั่วไป
4. ต้องการให้มีการพัฒนาสื่อมวลชนทุกประเภทให้คนตาบอดสามารถ ACCESS ได้ อาทิ ต้องการให้มีบริการ “ออดิโอเดสคริปชัน (AUDIO DESCRIPTION)” ทางโทร

ทัศน์ วิดีโอ และภาพยนตร์ ต้องการให้มีการสนับสนุนโครงการวิจัยพัฒนาระบบ ACCESS ต่างๆสำหรับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การพัฒนาข้อมูลเว็บไซต์ ภาษาไทยให้มีมากขึ้น

สื่อเฉพาะกิจ

1. ต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาให้กว้างขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับ อาทิ ต้องการให้เพิ่มปริมาณและประเภทของหนังสือเทปและเบอร์ลส์ ต้องการให้นิตยสารมิตรสนธิมีเนื้อหาที่หลากหลายขึ้นกว่าเรื่องในแวดวงคนตาบอดเท่านั้น
2. ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อเฉพาะกิจมากขึ้น เพื่อให้คนตาบอดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ทราบและใช้บริการ อาทิ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดคนตาบอดผ่านสื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์รายชื่อหนังสือที่ออกมาใหม่ในแต่ละเดือนของห้องสมุดทั้งสองแห่ง ประชาสัมพันธ์สื่อเฉพาะกิจที่ออกมาใหม่อย่างน้อยนิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพพร้อมรายละเอียด
3. ต้องการให้มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการผลิตสื่อเฉพาะกิจทุกประเภท อาทิ ต้องการให้นิตยสารมิตรสนธิออกตรงเวลาทุก 3 เดือน ต้องการให้มีการผลิตนิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพออกมาอย่างต่อเนื่อง
4. ต้องการให้มีการปรับปรุงคุณภาพของสื่อวัสดุ อาทิ ต้องการให้มีการซ่อมแซมหนังสือเทปและเบอร์ลส์ของห้องสมุดที่เก่าชำรุด ปรับปรุงการบันทึกเสียง และการถ่ายสำเนาเทปของหนังสือเทป วารสารแถบเสียง และนิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ
5. ต้องการให้มีการผลิตสื่อเฉพาะกิจสำหรับคนตาบอดเพิ่มขึ้น อาทิ ผลิตหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ตำราเรียนต่างๆเพิ่มขึ้น ทั้งในรูปแบบเทปหรือเบอร์ลส์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อของคนตาบอด

สื่อมวลชน

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเปิดรับสื่อมวลชน สามารถแบ่งได้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้ส่งสาร

- 1.1 มีความคำนึงถึงผู้ฟังซึ่งใช้ประสาทสัมผัสทางการได้ยินในการเปิดรับสื่อเพียงอย่างเดียว อาทิ วิทยุ เทปทั่วไป

2. สาร

- 2.1 มีความหลากหลายของประเภทเนื้อหา จึงน่าสนใจ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ
- 2.2 มีความหลากหลายของรูปแบบการนำเสนอ อาทิ โทรทัศน์

3. สื่อ

- 3.1 พกพาสะดวก อาทิ ซาวด์ที่วี วิทยุ เทปทั่วไป
- 3.2 ราคาถูก อาทิ วิทยุ
- 3.3 เป็นสื่อที่ถ่ายทอดสารผ่านทางเสียงอย่างเดียว จึงใช้ประสาทสัมผัสด้านการฟังเพียงอย่างเดียว และสามารถทำกิจกรรมอื่นร่วมด้วยได้ อาทิ ซาวด์ที่วี วิทยุ เทปทั่วไป
- 3.4 มีความคงทนถาวร ใช้ซ้ำได้ ใช้ในเวลาที่ต้องการได้ และเลือกเนื้อหาที่ต้องการเปิดรับได้ อาทิ เทปทั่วไป วิทยุ

4. ผู้รับสาร

- 4.1 ต้องการใช้เวลาร่วมกับสมาชิกอื่นในครอบครัว อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ
- 4.2 สภาพสายตาที่มองเห็นค่อนข้างมาก ทำให้เปิดรับสื่อภาพได้มาก อาทิ โทรทัศน์
- 4.3 ความต้องการข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง จากสื่อทุกประเภท
- 4.4 สภาวะทางสายตาเสื่อมถอยลง (สายตาเลือนลาง) จึงเปิดรับสื่อประเภทเสียงมากขึ้น อาทิ วิทยุ เทปทั่วไป
- 4.5 ความจำเป็นต้องใช้งานในอาชีพ อาทิ นักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องใช้งานคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต หรือนักดนตรี ต้องฟังเทปเพลงเพื่อแกะเนื้อร้องทำนอง

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดรับสื่อมวลชน สามารถแบ่งได้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้ส่งสาร

1.1 ผลิตภัณฑ์โดยไม่ว่าหนึ่งถึงผู้รับสารที่เป็นคนตาบอด อาทิ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต

2. สาร

2.1 เนื้อหาไม่หลากหลายเท่าสื่อประเภทอื่น และสามารถเปิดรับเนื้อหาประเภทนั้นจากสื่ออื่นแทนได้ อาทิ เทปทั่วไปเปิดรับจากวิทยุแทนได้ ภาพยนตร์เปิดรับจากวิดีโอและโทรทัศน์แทนได้ วิดีโอเปิดรับจากเคเบิลทีวีและโทรทัศน์แทนได้

2.2 เนื้อหาไม่น่าสนใจ ไกลตัว และถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษ อ่านคำบรรยายไม่ได้ อาทิ เคเบิลทีวี

3. สื่อ

3.1 เป็นสื่อที่ถ่ายทอดสารผ่านทางภาพและเสียง คนตาบอดจึงไม่สามารถรับเนื้อหาได้สมบูรณ์ครบถ้วน อาทิ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิดีโอ คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต

3.2 ค่าใช้จ่ายในการเปิดรับสื่อค่อนข้างสูง อาทิ ภาพยนตร์ เคเบิลทีวี คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต

3.3 ความไม่สะดวกในด้านแหล่งให้บริการสื่อ อาทิ ร้านเช่าวิดีโอ

3.4 เป็นสื่อที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง ผู้ใช้ต้องมีความรู้และทักษะการใช้งาน อาทิ คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต

3.5 ขาดเทคโนโลยีที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อ อาทิ AUDIO DESCRIPTION ในการชมโทรทัศน์ วิดีโอ ภาพยนตร์ ขาดซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์เสริมในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต

4. ผู้รับสาร

4.1 สภาวะทางสายตาเสื่อมถอยลง (คนสายตาเลือนลาง) ทำให้เปิดรับสื่อที่มีภาพน้อยลง อาทิ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิดีโอ

4.2 ความสนใจในประเภทเนื้อหาไม่ตรงกับสมาชิกอื่น อาทิ โทรทัศน์ เคเบิล

4.3 ไม่มีเวลาในการเปิดรับสื่อ

4.4 ไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ อาทิ ภาพยนตร์ วิดีโอ (เช่า)

4.5 ปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเปิดรับสื่อ อาทิ คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต อุปกรณ์เสริมต่างๆ

4.6 ขาดความรู้และทักษะการใช้งาน อาทิ การเปิดเครื่องวิดีโอ เคเบิลทีวี การใช้งานคอมพิวเตอร์ และอินเตอร์เน็ต

สื่อเฉพาะกิจ

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ

1. ผู้ส่งสาร

- 1.1 มีบริการเพิ่มเติม อาทิ ห้องสมุดแถบเสียงมีบริการถ่ายสำเนาเทป หาอาสาสมัครอ่านหนังสือให้ จำหน่ายเทปเปล่า
- 1.2 มีบริการส่ง และยืมคืนทางไปรษณีย์โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ อาทิ หนังสือเทป หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท วารสารแถบเสียง

2. สาร

- 2.1 เนื้อหาน่าสนใจ หรือมีบางส่วนน่าสนใจ อาทิ เนื้อหาที่เกี่ยวกับคนตาบอด สำหรับคนที่ไม่ค่อยทราบข่าวสารในแวดวงคนตาบอด เนื้อหาทั่วไปสำหรับผู้รับสารทุกคน

3. สื่อ

- 3.1 ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆในการเปิดรับ อาทิ หนังสือเทป หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท วิทยุคนตาบอด
- 3.2 เสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำมาก อาทิ วารสารแถบเสียง นิตยสารสื่อสัมพันธ์ ภาพ
- 3.3 เป็นสื่อที่ถ่ายทอดสารผ่านทางเสียงอย่างเดียว จึงใช้ประสาทสัมผัสด้านการฟังเพียงอย่างเดียว และสามารถทำกิจกรรมอื่นร่วมด้วยได้ อาทิ หนังสือเทป วารสารแถบเสียง นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ รายการวิทยุคนตาบอด

4. ผู้รับสาร

- 4.1 ความจำเป็นต้องใช้งานสื่อบางประเภท อาทิ หนังสือเทปและหนังสือเบรลล์ที่เป็นตำราเรียน
- 4.2 ต้องการฝึกฝนทักษะการอ่านเบรลล์ การสะกดคำ อาทิ นิตยสารมิตรสนิท หนังสือเบรลล์
- 4.3 ชอบอ่านหนังสือเองมากกว่าให้คนอื่นอ่านให้ฟัง อาทิ หนังสือเบรลล์
- 4.4 ต้องการข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ สามารถแบ่งได้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้ส่งสาร

- 1.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่ทราบว่าสื่อเฉพาะกิจแต่ละประเภท
- 1.2 ขาดความต่อเนื่องในการผลิต อาทิ นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ รายการวิทยุคนตาบอด
- 1.3 ขาดทักษะในการผลิตสาร ไม่ใช่มืออาชีพ เนื้อหารูปแบบจึงไม่ดึงดูดความสนใจ อาทิ นิตยสารมิตรสนิท นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ รายการวิทยุคนตาบอด

2. สาร

- 2.1 เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ อาทิ ขาดหนังสือบางประเภท : หนังสือเทป และหนังสือเบรลล์, มีเนื้อหาบางส่วนที่ผู้รับสารทราบอยู่แล้ว : นิตยสารมิตรสนิท นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ รายการวิทยุคนตาบอด ในส่วนที่เกี่ยวกับคนตาบอด
- 2.2 เนื้อหาไม่ทันสมัย อาทิ หนังสือเทป หนังสือเบรลล์ของห้องสมุดคอลฟิลด์
- 2.3 รูปแบบการนำเสนอไม่น่าสนใจ อาทิ หนังสือเทปไม่มีดนตรีประกอบ คนอ่านไม่ได้อารมณ์

3. สื่อ

- 3.1 ต้องอาศัยความรู้และทักษะในการเปิดรับ อาทิ หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท
- 3.2 ลักษณะสื่อไม่สะดวกต่อการเปิดรับ อาทิ หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท หนา ใหญ่ พกพาไม่สะดวก ไม่สามารถทำกิจกรรมอย่างอื่นได้ รายการวิทยุคนตาบอด เวลาออกอากาศไม่เหมาะสม
- 3.3 ขั้นตอนการผลิตยุ่งยาก และต้นทุนการผลิตสูง ทำให้การผลิตล่าช้า และมีให้บริการในปริมาณน้อย อาทิ หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท

4. ผู้รับสาร

- 4.1 ไม่มีเวลาในการเปิดรับสื่อ และในการไปใช้บริการ ณ แหล่งให้บริการ
- 4.2 ไม่มีนิสัยรักการอ่าน
- 4.3 ไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ อาทิ การไปยืมคืนหนังสือเทป หนังสือเบรลล์ที่ห้องสมุดคอลฟิลด์และที่ไปรษณีย์ การไปถ่ายสำเนานิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพที่ห้องสมุดแถบเสียง
- 4.4 ขาดความรู้และทักษะความชำนาญในการอ่านอักษรเบรลล์ อาทิ หนังสือเบรลล์ นิตยสารมิตรสนิท

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการให้บริการสื่อแก่คนตาบอด เพื่อพัฒนาคนตาบอดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีศักยภาพสูงขึ้น รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจอันดีที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นระหว่างคนตาบอดและคนทั่วไป เพื่อประโยชน์สุขในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยพิจารณาจากความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับหน่วยงานหลักๆ 2 หน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
2. หน่วยงานราชการ

สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการที่จะได้รับบริการทางด้านข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆจากสมาคมฯ ตลอดจนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวกับคนตาบอดผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนทั่วไป โดยสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ จึงมีข้อเสนอแนะต่อสมาคมฯในการแสดงบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 สมาคมฯควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานคนตาบอดทุกหน่วยงานให้แก่คนตาบอดที่เป็นสมาชิกได้ทราบเป็นประจำ เพราะในปัจจุบันมีสมาชิกจำนวนมากที่ไม่ค่อยได้เข้าไปติดต่อกับทางสมาคมฯ และจะไม่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมความเคลื่อนไหว รวมทั้งบริการต่างๆเลย อาทิ หน่วยงานต่างๆกำลังดำเนินหรือจะดำเนินโครงการอะไรอยู่บ้าง การผลิตแถบเสียงและการให้บริการของห้องสมุด การติดตั้งและให้บริการอินเตอร์เน็ตแก่สมาชิก การออกอากาศรายการวิทยุ การผลิตนิตยสารเทปออกมาใหม่ บริการหรือสวัสดิการต่างๆแก่คนตาบอดทางการศึกษาหรือการฝึกอาชีพ เป็นต้น ทำให้ไม่ได้ใช้บริการต่างๆที่ทางหน่วยงานจัดขึ้นไว้บริการแก่สมาชิกและคนตาบอดทั่วไป

ประการที่ 2 สมาคมฯควรเป็นตัวกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากหน่วยงานต่างๆโดยเฉพาะจากภาครัฐมาเผยแพร่ให้คนตาบอดได้รับทราบโดยทั่วถึง อาทิ การให้บริการสวัสดิการใหม่ๆ จากหน่วยงานต่างๆของรัฐ หรือกฎหมายด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดหรือคนพิการ เป็นต้น แต่ทั้งนี้สมาคมฯจะต้องเปิดตัวเองเข้าสู่สังคมหน่วยต่างๆ รัฐ กระทรวง กรม หน่วยงาน องค์กรต่างๆ เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสารในทุกๆด้านที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์กับคนตาบอดมาเผยแพร่ต่อไป

โดยปกติสมาชิกของสมาคมหรือคนตาบอดทั่วไปมักจะได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแวดวงคนตาบอดและหน่วยงานคนตาบอด 5 วิธีด้วยกัน คือ

1. คนที่มีการติดต่อแวะเวียนเข้าไปที่สมาคมบ่อย ๆ อาทิ เข้าไปใช้บริการห้องสมุด ติดต่อเรื่องสลากฯ ติดต่อเรื่องงาน หรือเข้าไปช่วยงานเนื่องจากเป็นกรรมการท่านหนึ่ง คนเหล่านี้จะได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ โดยผ่านการอ่านประกาศที่ติดไว้ ประกาศเสียงตามสาย การพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ หรือจากการประชุมกรรมการ เป็นต้น
2. ผู้ที่ไม่ได้เข้าไปติดต่อหรือใช้บริการที่สมาคมฯ มักจะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านคนที่ติดต่อสมาคมฯ บ่อย ๆ อีกที เป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารโดยปากต่อปาก เล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อน ๆ และคนรู้จักต่อกัน
3. ผู้ที่เป็นสมาชิกของสมาคมฯ จะได้รับจดหมายเวียนจากทางสมาคมฯ ส่งให้ปีละครั้ง เป็นทั้งอักษรเบรลล์และตาดี เกี่ยวกับการเชิญสมาชิกประชุมสามัญประจำปีและการคัดเลือกนายกสมาคมฯ เป็นหลัก
4. ผู้ที่เปิดรับสื่อของทางสมาคมฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด อาทิ นิตยสารมิตรสนิท นิตยสารสื่อสัมพันธ์ภาพ วารสารแถบเสียง รายการวิทยุที่จัดโดยสมาคมฯ เป็นต้น
5. คนตาบอดทั่วไปทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมฯ จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดผ่านทางสื่อมวลชนทั่วไปเป็นครั้งเป็นคราว เมื่อมีการหยิบยกบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดขึ้นมาเสนอ

ด้วยเหตุนี้ จึงเสนอแนะให้ทางสมาคมฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น โดยวิธีดังต่อไปนี้

1. ทางสมาคมฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังหน่วยงานหรือแหล่งอาชีพหลัก ๆ ของคนตาบอด อาทิ ประกาศแจ้งข่าวสารในวันที่คนตาบอดมารับสลากทั้งที่สมาคมฯ และที่สภาสังคมสงเคราะห์ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังสถานประกอบการ หน่วยงานไทยโดยคนตาบอด ศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดทุกแห่ง องค์กรต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสมาคมและมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด
2. ทางสมาคมฯ ควรแจ้งข่าวสารต่าง ๆ มาทางจดหมายเวียนถึงสมาชิกทุกคนให้บ่อยครั้งขึ้นกว่าปีละหน และควรมีเนื้อหาข่าวสารที่หลากหลายที่สมาชิกควรจะได้รับทราบตั้งข้างต้นมากขึ้น นอกจากการเชิญประชุมประจำปีหรือการเลือกนายกสมาคมฯ เท่านั้น อาจเป็นในลักษณะหัวข้อเรื่องที่กระชับ ย่อ ๆ หากผู้ใดต้องการทราบรายละเอียดในเรื่องใดเพิ่มขึ้นก็ให้ติดต่อสอบถามไปอีกที เพื่อไม่ให้เปลืองกระดาษและหนาจนเกินไปเนื่องจากปกติต้องส่งทั้งแบบที่เป็นอักษรเบรลล์ และแบบตัวอักษรปกติ หรือควรให้สมาชิกเลือกว่าต้องการให้ส่งเป็นเอกสารแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้นก็ได้

3. ทางสมาคมควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆของทางสมาคมฯเพิ่มขึ้น อาทิ ทางนิตยสารมิตรสนิท และรายการวิทยุของทางสมาคมฯ แต่ควรจะเป็นลักษณะข่าวบริการสั้นๆ กระชับ แต่หลายๆข่าว เพื่อจะได้ไม่ทำให้เนื้อหาของนิตยสารและรายการวิทยุดูไม่น่าสนใจไป
4. ทางสมาคมฯควรมีการจัดทำนิตยสารเทปออกมาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บริการทั้งทางด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิงแก่สมาชิกพร้อมกันไป และสามารถให้บริการได้บ่อยกว่านิตยสารมิตรสนิทและจดหมายเวียน รวมทั้งฝากประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปกับสื่อของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด อาทิ วารสารแถบเสียงของสมาคมสตรีตาบอดแห่งประเทศไทย เป็นต้น
5. นอกเหนือจากรายการวิทยุที่จัดโดยสมาคมฯแล้ว ทางสมาคมฯควรมีการฝากข่าวสารต่างๆประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนอื่นๆทุกแขนงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางรายการวิทยุทั่วไปซึ่งเป็นสื่อที่คนตาบอดเปิดรับมากที่สุด เพื่อให้คนตาบอดได้มีโอกาสรับทราบข่าวสารมากขึ้น

ประการที่ 3 สมาคมฯควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและสื่อต่างๆในการให้ข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนตาบอดสู่สาธารณชน

เนื่องจากในปัจจุบันสื่อมวลชนต่างๆยังไม่ค่อยมีการเสนอเรื่องราวหรือประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวกับคนตาบอดออกสู่สาธารณชนมากนัก อาจเนื่องมาจากผู้ผลิตสื่อส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสนใจกับประเด็นเรื่องของคนตาบอดหรือคนพิการมากนัก ดังนั้นทางสมาคมฯจึงควรให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการทำประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกออกไปให้มากขึ้น ต้องมีการวางแผนงานประชาสัมพันธ์และแนวทางการปฏิบัติในการเข้าถึงสื่อ เพื่อกระตุ้นความสนใจจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ อันจะนำไปสู่การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนตาบอดให้สาธารณชนได้รับทราบต่อไป

นอกจากนั้นสมาคมฯควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและสื่อต่างๆ อาทิ คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ต่างๆ บริษัทผู้ผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ต่างๆ ในการผลิตรายการ หรือสปอต หรือสารคดีสั้น รวมทั้งขอความร่วมมือในการให้เวลาออกอากาศเป็นประจำ หรือเป็นบางครั้งบางคราว แทรกตามรายการต่างๆ เช่นการขึ้นตัววิ่ง หรือการออกอากาศสปอตช่วงก่อนเข้ารายการหรือจบรายการ เป็นต้น

ประการที่ 4 สมาคมฯควรมีการประชาสัมพันธ์ไปยังคนตาบอดและครอบครัวญาติพี่น้องของคนตาบอดในส่วนภูมิภาคโดยผ่านหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการท้องถิ่น

ถิ่น องค์กรต่างๆของคนตาบอดในท้องถิ่นทั้งที่เป็นและไม่ได้เป็นนิติบุคคล สื่อเฉพาะกิจที่มีอยู่ สื่อบุคคล และสื่อมวลชนต่างๆ

เนื่องจากยังมีคนตาบอดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ทราบ ว่า คนตาบอดควรจะได้รับความช่วยเหลือ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆอย่างไร อาทิ ควรได้รับการศึกษาอย่างไร จากที่ได้ได้บ้าง สามารถฝึกอาชีพได้บ้าง จากหน่วยงานใด มีสวัสดิการใดบ้างสำหรับคนตาบอด ควรติดต่อหน่วยงานใด อีกทั้งมีหน่วยงานใดบ้างที่ให้บริการในด้านต่างๆ ข้อมูลข่าวสารต่างๆเหล่านี้ทางสมาคมฯควรจะได้ประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆโดยเฉพาะภาครัฐ เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารออกไปให้กว้างขวางทั่วถึงมากที่สุด และทำอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยสื่อประเภทต่างๆเพื่อความเหมาะสมและสามารถเข้าถึงกลุ่มคนตาบอดและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากที่สุด อาทิ การใช้สื่อเฉพาะกิจ ส่งจดหมายไปยังบ้านที่มีคนตาบอด การใช้สื่อบุคคล ส่งคนไปตามบ้านที่มีคนตาบอด การจัดสัมมนา ย่อยตามจังหวัดต่างๆ การประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นคนตาบอดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดให้มีความตื่นตัวสนใจที่จะเปิดตัวออกมาใช้ชีวิตในสังคมแทนที่จะเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน

หน่วยงานราชการ

1. การให้บริการตำราเรียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี 2540 ได้ระบุถึงสิทธิที่จะได้รับการศึกษาของ “เด็กพิการ” ไว้ในมาตราที่เกี่ยวข้องถึง คือ มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ... แต่สำหรับคนตาบอด สื่อการเรียนการสอนเฉพาะ อาทิ หนังสือเรียน และอุปกรณ์การศึกษาต่างๆในระดับการศึกษาภาคบังคับทั้งในระบบการศึกษาปกติ และกศน. ยังขาดแคลนอยู่มาก ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนตาบอดที่เข้าสู่ระบบการศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เรียนได้ช้าหรือไม่ค่อยจะได้เรียน เพราะการผลิตตำราเรียนเองต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ดังนั้นหน่วยงานรัฐทางด้านการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษา ควรถือเป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐในอันที่จะมุ่งให้บริการทางการศึกษาแก่คนตาบอดมากขึ้น และควรรับภาระในการผลิตตำราเรียนทั้งหมดแทนหน่วยงานเอกชนมูลนิธิที่ให้ความช่วยเหลือจัดทำในส่วนนี้มาโดยตลอด

2. การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารความรู้ทั่วไปแก่คนตาบอด

รัฐควรที่จะช่วยสร้างความเท่าเทียมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆให้เกิดขึ้นกับคนทุกกลุ่มในสังคม และควรให้ความใส่ใจเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะกับกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาทางด้าน การเปิดรับสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ อาทิ คนที่มีปัญหาทางการฟัง คนที่มีปัญหาทางการอ่าน เพราะบุคคลเหล่านี้มีโอกาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆน้อยกว่าบุคคล

ทั่วไป สำหรับกลุ่มผู้มีปัญหาทางการอ่านรัฐควรจะให้ความช่วยเหลือบางประการเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับคนเหล่านี้มากขึ้น อาทิ

2.1 สนับสนุนให้มีหน่วยงานสำหรับอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ

เนื่องจากคนตาบอดและบุคคลบางประเภท อาทิ คนชรา ผู้ป่วยทางสายตา ต่างมีข้อจำกัดในการเปิดรับสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ต่างๆที่สำคัญมากแหล่งหนึ่ง รัฐจึงควรที่จะมีการจัดสรรสื่อบางประเภทที่คนตาบอดสามารถรับได้ เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารความรู้แก่คนตาบอด โดยการแปลงสื่อสิ่งพิมพ์ที่คนตาบอดไม่สามารถเปิดรับได้นี้ให้มาอยู่ในรูปของสื่อที่คนตาบอดสามารถรับได้อย่างกว้างขวาง กล่าวคือ

- จัดตั้งหน่วยงานประเภทห้องสมุดเพื่อให้บริการสื่อเฉพาะกิจประเภทหนังสือเทป หนังสือเบรลล์ และอื่นๆที่ผู้มีปัญหาทางสายตาสามารถมาใช้บริการได้ หรือให้การสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานที่มีอยู่เพื่อให้สามารถจัดทำสื่อดังกล่าวได้ในปริมาณและคุณภาพที่สูงขึ้น เพื่อให้บริการได้อย่างทั่วถึง และสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้ได้มากขึ้น
- ควรจัดให้มีสถานีวิทยุสำหรับบริการผู้มีปัญหาทางการอ่านโดยเฉพาะ เพราะสื่อวิทยุเป็นสื่อที่คนกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงได้ดีที่สุดและมากที่สุด โดยจัดให้มีการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาบุคคลเหล่านี้ สื่อวิทยุเป็นสื่อที่สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารความรู้สู่บุคคลเหล่านี้และคนตาบอดได้อย่างกว้างขวางทั้งในเมืองและในชนบทที่ห่างไกล

2.2 ผลิตหนังสือพิมพ์เบรลล์หรือเทป

ในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นมากขึ้นสำหรับการปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดขึ้นรอบๆตัวบุคคล สื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและละเอียดกว่าสื่ออื่นบางประเภท อาทิ การรายงานข่าวผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่คนตาบอดเปิดรับนั้นยังให้ข้อมูลข่าวสารได้น้อยกว่า เพราะเวลาจำกัด และขาดการวิเคราะห์ข่าว ขาดการวิจารณ์ อย่างในคอลัมน์ต่างๆของหนังสือพิมพ์ รัฐน่าจะมีการผลิตหนังสือพิมพ์เบรลล์และเทปออกให้บริการเช่นเดียวกับที่ในต่างประเทศจัดทำสำหรับคนตาบอดให้ออกเป็นประจำวันหรืออย่างน้อยประจำสัปดาห์ โดยคิดค่าใช้จ่ายในอัตราที่ไม่สูงจากหนังสือพิมพ์ปกติมากนัก เพื่อให้คนตาบอดส่วนใหญ่สามารถใช้บริการที่เป็นประโยชน์นี้ได้

2.3 จัดทำ AUDIO TEXT

นอกจากการจัดให้บริการประเภทแรกหรือประเภทที่สองแล้ว รัฐอาจจัดให้มีบริการในรูปแบบ AUDIO TEXT ก็ได้ โดยจัดให้มีการอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่างๆใส่คอมพิวเตอร์ให้คนตาบอดสามารถโทรศัพท์เข้าไปฟังได้ ดังเช่นที่หน่วยงานเอกชนบางแห่งได้มีการจัดทำอยู่

ในขณะนี้ เช่น บางกอกโพสต์ และเนชั่น สามารถโทรไปฟังบทความฟังข่าวได้ ในเอสไอ เพจเจส มีการจัดบริการ YELLOW TALK ให้ข้อมูลสินค้าและบริการ สารพันบันเทิงและสาระที่หลากหลาย เกร็ดความรู้และเคล็ดลับที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น

3. การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่คนตาบอดและคนทั่วไป

นอกจากการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารความรู้แก่คนตาบอดแล้ว รัฐควรเข้ามามีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และทัศนคติที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นระหว่างคนตาบอดและคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวของคนตาบอด ชุมชน หน่วยงาน หรือประชาชนทั่วไป อาทิ ในเรื่องของชีวิตประจำวัน การศึกษา อาชีพ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้รัฐสามารถช่วยสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1 การสนับสนุนให้เวลาในการจัดรายการวิทยุสำหรับคนตาบอด มีรายการประจำทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยและสถานีอื่นๆให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทุกภูมิภาค เพื่อประโยชน์ทั้งต่อผู้ฟังที่เป็นคนตาบอดได้นำข้อมูลที่นำไปพัฒนาตนเอง ต่อผู้ใกล้ชิดคนตาบอดได้ให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และต่อคนทั่วไปได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับคนตาบอดมากขึ้น

ในต่างประเทศมีรายการวิทยุสำหรับคนตาบอด ที่จัดโดยหน่วยงานคนตาบอด โดยรัฐให้ความสนับสนุน เป็นรายการเชื่อมความสัมพันธ์คนทั่วไปกับคนตาบอด หรือเน้นเรื่องราวในแวดวงของคนตาบอด เนื่องจากคนตาบอดในแต่ละชุมชนของเขาจะมีกิจกรรมต่างๆมากมายร่วมกันเองและกับคนทั่วไป ซึ่งในประเทศเรา รัฐก็ควรที่จะสนับสนุนให้มีรายการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมประเภทนี้มากขึ้นเช่นกัน

3.2 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดน่าจะได้มีการทำประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับคนตาบอด ออกตามสื่อมวลชนต่างๆทั้งของรัฐและเอกชน อาทิ สถานีวิทยุต่างๆ โดยเฉพาะสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ วิทยุท้องถิ่น สถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ,9 และ 11